

Moč verske tolažbe. V španskem mestu Toledu (južno od Madrida) se že poldrugi mesec bije krvav boj med vladnimi četami in nacionalnimi uporniki. Vladine čete so v veliki premoči, pred katero so se uporniški vojaki morali umakniti v srednjeveško trdnjavo, imenovano Alkazar. Po veliki večini so mladi kadeti (gojenci vojaške šole v Toledu), ki branijo že poldrugi mesec to trdnjavo. Nimajo dovolj streliva, še manj hrane; stradajo, pa se ne udajo. Z junaštvom, ki ga občuduje ves svet, odbijajo vse napade oblegovalne vojske. Ker je komandant republikanske vojske, ki oklepa Alkazar, uvidel, da z napadi ne more streti junaškega odpora hrabrih kadetov, je sklenil, da bo trdnjavo z dinamitom razrušil. Še prej pa je, ker je vendar kot vojak občudoval brezprimerno hrabrost teh mladih kadetov, poslal k njim posredovalca. Ta jih je pozval, naj se udajo; ne bo se njim ničesar zgodilo, svobodno bodo mogli oditi sami, pa tudi starčki, žene in otroci, ki se nahajajo v trdnjavi. Ako se ne udajo, bo trdnjava zletela v zrak. Odgovor mladih fantov pa je bil: »Rajši umremo, ko da se predamo!« Prosili pa so vojaškega odposlanca vladne armade: »Pošljite nam katoliškega duhovnika, da nas pripravi na smrt.« Poveljnik republikanske vojske v Toledu je to njihovo prošnjo podprl in vlada je iz Madrida poslala kanonika stolne cerkve Henrika Camarasa. Prišel je v nedeljo, 13. septembra, ob 9. uri predpoldne. Takoj po prihodu se poda v družbi polkovnika oblegovalne vojske Barzela proti trdnjavi. Pred njima rdeči miličnik z belo zastavo v roki. Duhovnik nese v eni roki veliko razpelo, močno pozlačeno, v drugi pa kovčeg s svetimi predmeti! Naenkrat preneha ogenj na obeh vojskujočih se straneh. Ko stopijo na ruševine Alkazarja, jim pride nasproti stotnik Varela kot odposlanec junaških braniteljev trdnjave. Ko zavežejo duhovniku oči, ga prime za roko ter ga popelje v podzemsko klet, ki so vsekane 65 metrov globoko v skalo pod zemljo. Tam ga čaka 1800 ljudi, ka-

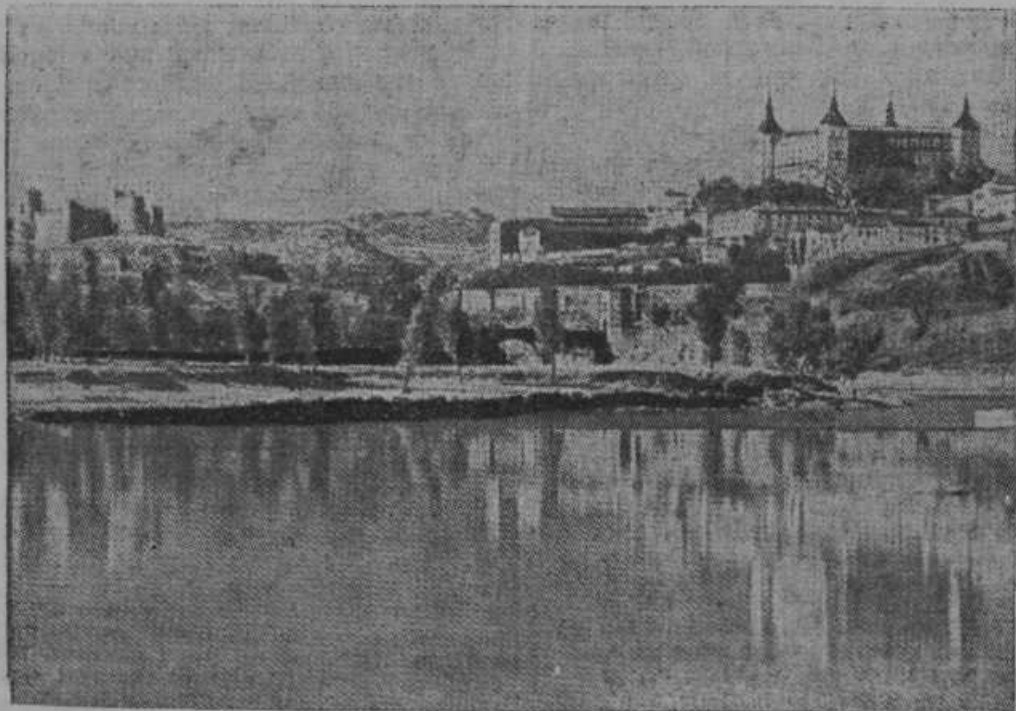
Predsednik nacionalne vlade v Burgosu, general Caballeras, daruje svoj poročni prstan za javne potrebe. Nacionalisti alibeli so ustanovili nabirališča zlata in dragocenih kamnov.

detov, starčkov, žena in otrok in nekaj civilistov, ki so se odločili pomagati pri obrambi trdnjave. Ko odvežejo duhovniku oči, se mu bolesti skrči srce pri pogledu na te ljudi, ki jih čaka prestrašna smrt. Toda vsi navzoči so mirni. Na njih ni videti najmanjšega sledu straha ali bojazni. Mladi fantje pristopajo po vrsti k duhovniku ter se spovedo grehov. Potem začne duhovnik sv. mašo, med katero glasno molijo. Po obhajilu duhovnika molijo vsi glasno Confiteor (splošno spoved) ter pobožno prejmejo sv. obhajilo. Tisti, ki so ranjeni na smrt, prejmejo tudi sv. poslednje olje. Dva otroka, ki sta bila med obleganjem rojena, prejmeta zakrament sv. krsta. Končno molijo vsi odrasli litanije. Nato zapusti duhovnik, globoko pretresen, kraj strahote. Čez nekaj dni je tukaj zagrmela strašna detonacija: dve veliki mini, ki so jih oblegovalci potom izkopanih rovov spravili pod Alkazar, sta eksplodirali. Del Alkazarja je zletel v zrak. Oblegovalci so napravili čez ruševine naskok, misleč, da so vsi branilci mrtvi. Pa ne. Sprejeti so bili s strašnim ognjem strojnic, za katerimi so stali kadeti, ki se jim pri eksploziji nič ni

zgodilo. Junaško so ti občudovanja vredni fantje odbili tudi vse naslednje napade.

Španska mladina iz vrst nacionalistov.

Pogled na špansko mesto Toledo. Na višini znamenita trdnjava Alkazar, koje pretežni del so spustili komunisti z dinamitom v zrak in je bilo pokopanih mnogo junaških branilcev pod razvalinami.

Komunistični kolovodja Trocki, radi katerega je sovjetska Rusija razcepljena v tabor stalinistov in trockistov. Trocki je sedaj interniran v svoji vili v Oslu na Norveškem.

NOVICE

Nesreče.

Otrok se smrtno opek. Na Tezmem pri Mariboru je desetmesečni Roman Robin polil po sebi lonec vrelega mleka, ki mu je povzročilo tako hude opekline, da jim je podlegel v bolnici.

Težka nesreča kamnoseka. Velik kamen, ki se je odkrušil od skale, je zdrobil nogo v stopalu Alojziju Breznik, 38-letnemu kamnoseku iz Ribnice na Pohorju.

Usodepolno srečanje dveh avtomobilov. Na odcepitvi banovinske ceste od državne proti Motniku in Kamniku sta se v zadnjem trenutku na ovinku ozke ceste zagledala nasproti dva tovorna avtomobila. Eden je vozil 23 romarjev na Brezje iz št. Petra pod sv. gorami. Drugi je peljal prazne sode na Bizeljsko po vino. Na vrhu sodov sta sedela Franc Sadnik iz Most in šofer Franc Verdnik. S tem avtomobilom so se vozile spredaj poleg šoferja še tri osebe. Pri srečanju obeh vozil je odrekla lesena ograja in avto s sodi se je prekucnil v 3 m globoko potočno strugo. Pri pogledu na nevarnost je skočil s sodov še pravočasno šofer Verdnik, F. Sadnik pa je dobil pri padcu na glavi tako hude poškodbe, da jim je takoj podlegel. Ostalim potnikom v prevrnjenem tovornem avtomobilu se ni zgodilo prav nič hudega.

Dve avtomobilski nesreči. Dne 24. septembra beležijo v Sloveniji dve avtomobilski nesreči, ki hvala Bogu nista zahtevali človeških žrtev. Na cesti iz Grosuplje proti Ljubljani se je prevrnil osebni avto, ki je last inženerja Gabrijele Kom-

Svoji k svojim ne sme biti samo prazna beseda! Zato kupujte v Tiskarni sv. Cirila.

panca. Avto je šofiral inženier sam in z njim sta bila električna mojstra Mučnjak in Hell. Pri prekucu se je samo poškodoval g. inženier, sopotnika sta ostala nepoškodovana. — Istega dne je došlo pri Litiji proti Savi pri Kusu do hujše avtomobilske nesreče pri prvih železniških zavornicah. Brzovlak je zagrabil zadnji del tovornega avtomobila, ga zaobrnil ter ga treščil v jarek, kjer se je čisto razbil. Oba potnika, ljubljanski zastopnik Ivan Globevnik in njegov oče sta skočila v zadnjem trenutku iz avtomobila in sta si rešila življenje. V avtomobilu je bil precejšen tovor čokolade ter bonbonov in utrpel Globevnik škode za dobrih 50.000 Din.

Tramvajska nesreča v Ljubljani. Zadnjo nedeljo krog poldne sta trčila v Ljubljani na tramvajskem križišču pred kavarno »Evropa« vsled napačno postavljene kretnice dva s potniki napolnjena tramvajska voza. Precej potnikov je bilo težje in lažje ranjenih. Nevaren pretres možganov je dobil pri nesreči Jakob Lenarčič, sorodnik znanega industrijca iz Josip dola pri Ribnici na Pohorju.

Pri padcu s kolesa mu počila lobanja. Leber Franc, 38letni dninar z Velike Pirešice pri Celju, je v noči trčil s svojim kolesom ob drugega kolesarja. Vsled trčenja je padel na tla in si je pri padcu prebil lobanjo.

Huda železniška nesreča. 4 km od znane francoske Marijine božje poti Lurd pri vasi Ossum sta trčila 23. septembra na večer na odprti progi ekspresni in brzovlak. Vsi vagoni brzovlaka so se čisto razbili, več vagonov ekspresnega vlaka je skočilo iz tira. Izpod razvalin razbitih vagonov so potegnili 17 mrtvih, 50 hudo in več lažje ranjenih.

Štiriletni otrok iz jeze zanetil požar. V V Dobrunjah pri Ljubljani je bil štiriletni otrok zadnjo nedeljo tepen, ker je vrzel v avto kamen. Iz maščevanja je zažgal frkavec gospodarsko poslopje pri Blažu, ki je zgorelo in je škode 14 tisoč dinarjev.

Razne požarne nesreče. Strela je udarila v noči med nevihto v kozolec cinkar-

Oglas je reg. pod S. Br. 23762 od 19. XI. 1934.

niškega delavca in posestnika Pliberška v Lokrovcu pri Celju. Gasilci so ogenj omejili in so rešili stanovanjsko hišo. Kozolec je pogorel do tal in znaša škoda 15 tisoč dinarjev. — Krog polnoči je vsled podtaknjene ognja začela goreti hiša Mihaela Bana in njegove žene pri Stari vasi nad Škocjanom pri Mokronogu. Stara človeka sta se v zadnjem trenutku zbudila iz trdnega spanja in sta si še pravočasno rešila golo življenje. — V Dolnji Bistrici pod Slov. Bistrico je uničil ogenj hišo in gospodarsko poslopje posestniku Ivanu Žaliku. Rdeči petelin se je pojavil na škednju, kjer so se igrali otroci z vžigalicami. Škoda znaša 25.000 Din in je tem bolj občutna, ker pogorelec sploh ni bil zavarovan. — V Loki pri Račah je pogorela 10.000 Din vredna stanovanjska hiša posestniku Matevžu Potočnik. — V Gačniku pri Pesnici je povzročil ogenj 7000 Din škode posestniku Francu Plohu, kateremu je zgorelo 12 meterskih stotov sena. — Iz Guštanja tud javljajo o požaru, ki je upepelil na imanju Schellenburg večjo količino sena. — Pri Sv. Primožu nad Muto je zgorela posestniku Štefanu Rutniku 20.000 Din vredna stanovanjska hiša.

Kdo je izumil zapestno uro?

Šele ob koncu 19. stol. se je pojavila zapestna ura kot moda bogatih žensk. Paul Bourget je ovekovečil njeno rojstvo v svojem romanu »Sinja vojvodinja«. Dosti pozneje se je pojavila ta ura z usnjenim jermenom na moškem zapestju.

Malo pa bo znano, da je veliki fizik, filozof in matematik Blaise Pascal (1623.—1662.) izumitelj te praktične ure. Njegovi sodobniki potrjujejo, da je nosil na svojem levem zapestju vedno tako uro.

50% vsega tobaka na svetu pridelajo v Združenih ameriških državah.

Ciganka.

Povest iz domačih hribov.

Z vso silo se je vrgel na delo. Po ves dan je pretičal na občini, pisal in računal, delal načrte in predloge, toda miru ni našel. Najbolj ga je bolelo, da so se ga ljudje tako izogibali in mu dali vedeti, da mu ne zaupajo prav. Ni pa spoznal, da je bil temu sam kriv, kajti s svojo zadirčnostjo si je ljudi odbijal. Edino z Osojnikom se je shajal; ta mu je kazal vedno sladek in prijazen obraz in mu je pri občinskih poslih vse pomagal.

Zdaj se je večkrat ustavil pri misli, če bi le ne bilo najbolje, ko bi Osojnikovo Lenčko vzel. Ampak ljubezni do nje ni več čutil. Ali kaj ljubezen! Iz ljubezni se sploh ne bo več ženil. Kar je Pavlo izgubil, ni bilo zanj dekleta na svetu, ki bi ga bil še mogel rad imeti. Le zaupanje svojih občanov si je spet hotel pridobiti, konec je hotel napraviti svoji duševni razdvojenosti in raztrganosti — in umiriti se, umiriti, za vsako ceno umiriti.

Toda kaj bi si morala Pavla misliti, če bi zdaj, komaj se je z njo razšel, vzel drugo, povrh še prav Lenčko? Hudo bi jo bolelo, še zadnjo iskrico ljubezni, ki ji še morda v srcu tli, bi ji zadušilo in vse

18

življenje bi ga prezirala in zaničevala. Ne, tak ne sme, ne more biti...

Bolj ko je razmišljal, bolj je postajal nemiren. Da bi se raztresel, se je podal v Zagreb, na Sušak in v Ljubljano, napol zaradi lesne kupčije, napol za kratek čas. Upal je, da se bo tako rešil težkih misli. Bilo pa je narobe. Svoj čas je Pavli obljubil, da pojdeti po poroki na morje in na Trsat. Zdaj mu je vso pot hodila njena podoba na misel in še huje mu je bilo pri srcu. Zdelan, truden in nezadovoljen se je vrnil.

Neznansko počasi so mu lezli dnevi...

Tedaj jo je mojster Smola s svojim jezikom zopet nadrobil, da je vsa Bistrica imela kaj požirati.

Neko nedeljo zvečer se ga je pri Blatniku spet nalezal, da je videl vse okoli sebe s soncem namazano. Po svoji natrkani navadi je spet tako vzvišeno govoril, kakor pismarji pišejo, in ni znal po domače. Nocoj je svojim vinskim bratcem o nekem figovcu tvezel, ki je pridnemu, poštenemu dekletu sveti zakon obljubil, potem pa besedo snedel. Nato je pravil, da pride zdaj tista neka Pavla, ki jo je Hruplja za svojo vzela in se ji torej po domače reče Pavlica Hrupljica, nazaj na Bistrico, toda ne na Ravne, ampak v hišo in dom gospoda Vincencija Mrkača in njegove gospe soproge Uršule. Da, pri njem se bo naselila in si bo dobila obrtno pravico za šivanje; kajti Pavla je postala imenitna šivilja in že zdaj dela

VELIKA POŽARNA NESREČA NA DRAVSKEM POLJU.

V naselju Spodnje Jablane v bližini Cirkovc na Dravskem polju so pogorela komaj pred enim mesecem štirim posestnikom gospodarska poslopja. Isto vas je obiskala v noči na 23. septembra ponovna in mnogo večja požarna nesreča, ki je uničila šestim posestnikom 50 poslopij.

Par minut pred polnočjo, ko je vse trdno spalo, so švigili plameni iz gospodarskega poslopja posestnice Marije Frangež. V trenutku je bila cela stavba v obljemu plamenov, ki so preskočili na sosedna poslopja posestnikov Franca Frangež, Jakoba Baklan, Štefana Baklan in Matije Hrga ter posestnice Elizabete Ekart. Celi del vasi je bil v nekaj trenutkih spremenjen v morje vse imetje uničujočih plamenov. Kmalu po izbruhu ognja so pribegli na kraj nesreče gasilci iz Cirkovc, Mihevcv-Dragonja vas, iz Slov. Bistrice in iz Ptuja. Po enournem trudapolnem gašenju jim je uspelo, da so požar omejili in rešili pred popolnim uničenjem celotne vasi.

Gasilca Vilko Šilc iz Ptuja in Anton Korže iz Cirkovc sta dobila pri gašenju tako huče opekline, da sta se morala za teči k zdravniku po pomoč.

Hlapcu Vincencu Pernat, ki je spal na škodnju in je v zadnjem trenutku ušel smrti, je zgorela listnica s 1034 Din.

Celotno požarno škodo cenijo na 500 tisoč dinarjev, ker so zgorele vse zaloge že spravljenih živil in krme. Zavarovalnica je majhna. Pogorelci so skušali kljub resni nevarnosti otepi imetje iz gorečih poslopij. Pri reševanju se je opeklo več vaščanov in so morali po pomoč v ptujsko bolnico.

Razne novice.

Krava ustavila vlak. Večerni potniški vlak iz Maribora je 24. t. m. ustavila krava med postajama Hoče in Slivnica. Žival ni hotela s tira, dokler je ni kurjač nagnal in je nato vlak nadaljeval vožnjo.

Abesinski fižol. Pod zaglavjem »Za gospodarje« smo objavili pred tedni vest, da ima mari-

borski vrtnar g. Jemec v Razlagovi ulici fižol, kojega stročje doseže 1 m dolžine in je v zelenem stanju zelo izdaten ter priporočljiv. Na to vest se je obrnilo že precej oseb na Jemčev naslov in ga je prosilo za seme. Gospod vrtnar sporoča, da bo oddajal seme za ta fižol na spomlad in sicer po zrnih in ne kar po litrih ali kilogramih, ker tolike zaloge nima.

Vpisovanje na dr. Krekovi gospodinjski šoli v Ljubljani VII. bo 29. in 30. sept. t. l. Reden pouk se začne 2. oktobra in traja do 29. junija 1937. Sprejemajo se notranje in zunanje učenke. Prospekti se dobijo na zavodu brezplačno.

Specijalist za kirurgijo šef primarij dr. Černej Mirko zopet redno ordinira od 8—9, 12—13 in 15—16 v sanatoriju v Mariboru, Gosposka ulica 49. 1100

Dobro ohranjene vinske sode od 3 do 25 hl prodaja ali zamenja za dobro vino: Gnilšek, Maribor, Razlagova 25. 1138

Pri nakupu treba paziti na kakovost! Ko nabavljate novo perilo, je Vaša največja skrb, da li bo trajno. Trajnost pa ni odvisna toliko od samega perila, kolikor od načina pranja. Perite zato samo z odličnim jednatim milom, kakor je Schichtovo Jelen milo, ker boste na ta način ohranili trajnost Vašega perila in si prištedili nove izdatke.

V Gorico in Trst bi šel marsikdo rad. Več eno-, dvo- in tridnevni izletov priredi tja pisarna »Po božjem svetu« v Ljubljani, Wolfova ulica 1. Pojasnila za te izlete in za romarsko izletno potovanje v Padovo in Benetke ter 12-dnevno potovanje po Italiji (Rim, Neapelj itd.) kakor tudi za potovanje na kraljev grob na Oplenju (celodnevno bivanje v Belgradu) dobi vsakdo brezplačno, če sporoči svoj naslov pisarni po dopisnici. 1105

Obžalovanja vredni slučaji.

Pobegli kaznenec zopet prijet. Orožniška patrulja na Teznu pri Mariboru je prišla Ignaca Plešiča, ki je znan vlomilec in je pred dnevi pobegnil iz varaždinskih zaporov.

Konja in voz so ukradli v noči neznanec iz zaklenjenega hleva mesarju in posestniku Ivanu Koresu pri Devici Mariji v Pušcavi.

Dva vloma. Neznani storilci so vdrl v noči na 25. sep. z dvorišča v skladišče trgovine Lakner v mariborskem Magdal, predmestju. Odnegli so gotovine 2000 Din

Krajevne šolske odbore prosimo, da svoja naročila za šolske potrebščine pošljejo na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Maribor ali v Ptuj.

ter raznih špecerij in tobaka za 5000 D. Vlomilci so bili tolikanj oprezní, da so bili z rokavicami na delu in niso pustili nobenih prstnih odtisov. — Velik vlom je bil od neznancev izvršen v prodajalno trgovca Ivana Hafneriča v Gornji Radgoni. Lopovi so odnesli mnogo špecerijskega blaga, tobačnih izdelkov ter žarnic. — Pri omenjenem trgovcu so poskušali nočni vlomilci srečo že leta 1923 in 1928, a so bili obakrat pravočasno pregnani.

Ustreljen iz zasede. Dne 24. septembra je bil v bližini svojega doma ustreljen v Globokem pri Brežicah 29letni posestnik Alojz Zidarič. Mož je hotel iti kositi. Komaj je bil od hiše, kamor se je bil priženil, oddaljen 200 korakov, je oddal nanj neznanec strel iz samokresa. Krogla je zadela Zidariča v prsa, mu ranila pljuča in prebila krvno žilo. Zadeti je imel še toliko moči, da se je zavlekel do svoje rojstne hiše, ki je oddaljena od kraja napada 80 korakov, in je tamkaj izdihnil čez četrt ure.

Slovenska Krajina.

SHOD MINISTRA DR. MIHA KREKA V LENDAVI.

Zadnje nedeljo se je zbralo 3000 Prekmurcev na shodu v Lendavi. Ministru dr. M. Kreku so priredili prebivalci Lendave ob 10. uri predpoldne prisrčen sprejem. Pod slavalokom ga je pozdravil banski svetnik Bačič, šolski upravitelj in župan. Po sv. maši se je vršil na velikem prostoru pred cerkvijo shod, katerega je otvoril ob navzočnosti 3000 ljudi g. banski svetnik Bačič, ki je pozdravil vse odličnike in udeležence shoda. Prvi je govoril gospod minister dr. Krek o političnem položaju, o razmerju do Hrvatov in o razdolžitvi kmeta. Zborovalci so govorniku navduše-

srajce za največjo gosposko v Mariboru. Stanovanje je že pripravljeno in 1. julija pride.

Vsi so se zakrohotali, verjeli so pa le; tem bolj, ker so si želeli, da bi Pavla res prišla. To bi imeli spet kaj govoriti!

Naslednje dni se je že po vsej Bistrici razvedelo, da se ciganka vrne, da se bo pri mojstru Smoli naselila in s šivanjem živila. Ljudje so si to koj po svoji razlagali: eni so dejali, da pride Ravnjaku na mrz, naj jo ima pred očmi kot večni očiitek; drugi so menili, da jo je Ravnjak sam nazaj spravil, da bi mu bila blizu, in da bo on zanjo plačeval.

Od vsega tega pa je bilo res edino to, da je Urška povabila Pavlo, naj se naseli pri njej, ker bi kot šivilja na Bistrici lahko dobro živela. Pavla pa ji je odgovorila, da gre rajši nazaj k ciganom, kakor da bi se vrnila na Bistrico. —

Ravnjak sprva kaj verjeti ni mogel, da se Pavla pri čevljarju naseli. Ko pa je to zdaj od tega, zdaj od drugega čul, je verjel tudi on. Temna slutnja mu je vstala, da prihaja nalašč na Bistrico, da ga hoče pred vso faro osramotiti in ga še v marsikatero zadrego spraviti. Tako je bil zmeden, da ni več znal trezno soditi. Rad jo je imel, ali navdajati ga je jela zopet neka bridka jeza na njo in bolj ko kdaj poprej je preudarjal, da bi se le oženil z Osojnikovo Lenčko.

Še je okleval; nekega dne pa je dobil zamazano pismo, ki ga je napisala nerodna in nevešča roka. Glasilo se je:

Lubi Baša Župan na Bistrici ti si uzeo vando!! kije pobegnola i obečav si ka je uzmeš za svojo gospa ije nečeš za svojo gospa ka je očes samo tak?! ja ti rečem uzmi jel? za gospa. Čene uzmeš ja ti bum svud psoval? Ak platiš pet tisuč dinara dobro je i ne treba uzeti zagospa i po novce pride moja baba njoj daj i te lepo pozdravlja

Mirko Baša Župan Ciganov.

Ves divji od jeze je zmečkal pismo in ga zagnal v kot. Toda hitro ga je spet pobral in pogladil. Potrebno mu bo, če pride zadeva pred sodnika — in pred sodnika jo bo na vsak način spravil. Kadar pride ciganska baba po denarje, naj ji sledijo orožniki; bodo vendar našli tega ciganskega »župana« in ga prijeli! Tega bo potem tožil.

Če bo le pametno? Saj bi že to bila sramota, če se s cigani tožuje. Potem bi bile seve še priče potrebne, o vsej zgodbi s Pavlo bi na dolgo in široko razpravljali, še v časnike bi vse prišlo...

Ali se naj s ciganom rajši pobota?

Ampak to bi bilo tako, kakor da priznava svojo krivdo...

»Črna legija«.

Črna legija obstoji v Združ. ameriških državah že 3 leta. Organizacija se ima za naslednico tajne družbe, ki je bila znana pod imenom »Ku-Klux-Klan« in je bil njen glavni cilj: linčanje zamorcev. Koliko članov šteje črna legija, ne zna za gotovo nikdo. Verjetno je, da je organiziranih tri milijone črnih legionarjev. Namen te tajne družbe je, preganjati katolčane, žide, zamorce, tujce in komuniste. Na pristopnici je čitati, da pripada njen lastnik »Združeni bratovščini Amerike«. Vsak organiziran črni legionar mora imeti črni plašč, kapuco in smrtno glavo na prsih. Prišeci mora brezpogojno pokorščino in da ne